

Projekat finansira
Evropska unija

LOKALNA PARTNERSTVA
ZA ZAPOSЉAVANJE
U BOSNI I HERCEGOVINI

International
Labour
Organization

VRSTE REGISTRIRANJA POSLOVNE DJELATNOSTI

Vrste registriranja poslovne djelatnosti

Autori:

Projektni partneri

Vodeći partner:

Asocijacija za ekonomski razvoj REDAH

Izdavač:

Asocijacija za ekonomski razvoj REDAH

Partneri na projektu:

- Grad Mostar
- Služba za zapošljavanje HNŽ-HNK
- Sveučilište u Mostaru
- IT odjel d.o.o. Mostar

Grafička obrada:

- IT odjel d.o.o., Mostar

„Ova publikacija je izrađena uz finansijsku pomoć Evropske unije. Njen sadržaj je isključiva odgovornost Lokalnog partnerstva za zapošljavanje Mostar i ne odražava nužno stav Evropske unije. Sadržaj publikacije ne predstavlja službeno mišljenje Međunarodne organizacije rada.“

UVOD

Ova brošura namijenjena je svima onima koji imaju poslovnu ideju, žele je realizirati kroz pokretanje vlastitog posla a ne znaju na koji način. U njoj će moći pronaći odgovor koji oblik registracije je najprikladniji za njihov biznis, koji su koraci u pokretanju posla te koji su okvirni troškovi registriranja i vođenja posla.

Brošura je jedan od rezultata projekta „Podrška mladim u zapošljavanju u IT sektoru“ čiji je opći cilj kreiranje i provedba programa obuka radi aktivacije i integracije mladih i nezaposlenih osoba u lokalna tržišta rada od strane lokalnog partnerstava za zapošljavanje Mostar. Partnerstvo u projektu čine REDAH kao vodeći partner i Grad Mostar, Služba za zapošljavanje HNŽ/K, Sveučilište u Mostaru i IT odjel i jedno je od 20 partnerstava uspostavljenih u zemlji u okviru projekta "Podrška Europske unije lokalnim partnerstvima za zapošljavanje – Faza II" (LEP II), kojeg Europska unija financira s 4 miliona eura, a provodi Međunarodna organizacija rada (MOR).

OBRT

OBRT

PREDNOSTI OTVARANJA OBRTA

Osnivanje obrta je najjednostavniji i najjeftiniji način pokretanja biznisa.

Kompletna registracija se provodi u nadležnoj Gradskoj službi (Odjel za gospodarstvo, komunalne i inspekcijske poslove - Služba za gospodarstvo, Braće Fejića 51).

Obrt nema uplate osnovnog kapitala, troškovi osnivanja su znatno manji od troškova osnivanja drugih oblika biznisa.

Obrt nudi mogućnost samozapošljavanja, odnosno sami sebi stvarate radno mjesto, a ovo su još neke od prednosti :

- jednostavnije i samim time jeftinije knjigovodstvo
- oporezuju se samo oni prihodi koji su zaista i naplaćeni
- jeftinije i lakše mijenjanje podataka (promjena adrese, djelatnosti i sl.)
- jeftino i brzo zatvaranje obrta
- kazne za prekršaje su niže u odnosu na pravno lice
- obrti se mogu obavljati i izvan poslovnih, odnosno stambenih prostorija.

OSNOVNI POJMOVI

Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih i registriranih gospodarskih djelatnosti u osnovnom, dopunskom ili dodatnom zanimanju od strane fizičkih osoba s ciljem postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Obrtnik je fizičko lice koje obavlja djelatnost u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba s kojima je u obavezi zaključiti ugovor o radu u skladu s propisima iz oblasti radno-pravnih odnosa.

Obrtnik može registrirati obrt kao:

- osnovno zanimanje - ako nije u stalnom radnom odnosu;
- dopunsko zanimanje – isključivo samostalnim radom i ako je u stalnom radnom odnosu, te lice koje je ostvarilo pravo na mirovinu sa 65 godina starosti ili 40 radnog staža (do 20 sati tjedno);
- dodatno zanimanje - isključivo putem zaposlenika koji će biti u stalnom radnom odnosu kod vlasnika obrta;
- zajednički obrt - dvoje ili više fizičkih lica (najviše deset) mogu zajednički obavljati obrt uz obavezu potpisivanja ugovora o zajedničkom obavljanju obrta;
- strani državljeni uz ispunjavanje drugih uvjeta trebaju posjedovati i radnu dozvolu;
- obrt se može obavljati i kao sezonski obrt i to najduže 9. mjeseci unutar jedne kalendarske godine.

OPĆI I POSEBNI UVJETI ZA OSNIVANJE OBRTA

Opći uvjeti koje fizička osoba mora ispunjavati kako bi obavljala obrt kao osnovno zanimanje:

- državljanin je Bosne i Hercegovine
- poslovno je sposobna osoba
- pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili upravnim aktom nije joj izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja privredne djelatnosti.

Posebni uvjeti za osnivanje obrta:

- Ako je posebnim županijskim propisom za obavljanje određene djelatnosti, propisano obavezno posjedovanje odgovarajuće stručne spreme, fizička osoba može obavljati obrt ako pored ispunjenih općih uvjeta ispunjava i poseban uvjet u pogledu stručne spreme.
- Ako su županijskim posebnim propisom za obavljanje određene djelatnosti propisani zdravstveni uvjeti, fizička osoba može obavljati obrt ako pored ispunjenih općih uvjeta ispunjava i posebne zdravstvene uvjete.
- Fizička osoba – izumitelj, može obavljati obrt, ako pored ispunjenih općih uvjeta ispunjava uvjet ostvarenog patentnog prava na patentirani proizvod ili je vlasnik industrijske svojine
- Fizička osoba koja ispunjava opće uvjete, a ne ispunjava posebne uvjete, može obavljati obrt ako na tim poslovima zaposli voditelja obrta koji udovoljava tim uvjetima

POSLOVNI PROSTORI

Obrt se može obavljati u stambenim i poslovnim prostorijama, kao i izvan poslovnih i stambenih prostorija pod uvjetima i za djelatnosti koje pravilnikom propisuje nadležni ministar na prijedlog županijskih ministerstava nadležnih za oblast obrtništva. Obrt se obavlja pod određenim uvjetima u pogledu uređenja i opreme poslovног prostora, kao i drugim uvjetima propisanim Zakonom o obrtu i na osnovu njega donesenim propisima.

Vlasnik obrta uz zahtjev za osnivanje obrta popunjava Izjavu o ispunjenju tehničkih uvjeta gdje navodi sve potrebne informacije o poslovnom prostoru.

KORACI PRI OTVARANJU OBRTA

1. Prikupljanje dokumentacije i podnošenje zahtjeva

Postupak izdavanja Odobrenja za osnivanje obrta pokreće se podnošenjem potrebnog **zahtjeva** u Službi za privredu/gospodarstvo Grada Mostara, putem Šalter sale u Ulici Adema Buća broj 19. ili u područnim uredima Grada Mostara.

Uz zahtjev je potrebno dostaviti:

- uvjerenje o državljanstvu,
- dokaz o poslovnoj sposobnosti (Centar za socijalni rad),
- uvjerenje nadležnog suda da nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja obrta (Općinski sud)
- dokaz da nema zasnovan radni odnos (za osnovno zanimanje)
- **izjava** o ispunjavanju minimalnih tehničkih i drugih uvjeta
- dokaz o uplati administrativne takse
- dokaz o ispunjavanju općih i posebnih zdravstvenih uvjeta, ako je to propisano posebnim zakonom (liječničko uvjerenje)
- dokaz o ispunjavanju posebnog uvjeta stručne spreme,
- za nezaposlene – uvjerenje sa Službe za zapošljavanje.

2. Izdavanje rješenja za rad

Rješenje dodjeljuje Služba za privredu/gospodarstvo nakon podnošenja zahtjeva.

Nakon dobivanja odobrenja za rad možete krenuti sa sljedećim koracima:

3. Izrada pečata

Pečati su neophodan dio poslovne svakodnevice. Za izradu pečata potrebna je ovjerena preslika rješenja za obavljanje obrta a možete ga izraditi u bilo kojoj pečatoreznici.

4. Dobivanje uvjerenja o poreznoj registraciji (ID broj)

[Obrazac](#) uz potrebnu popratnu dokumentaciju predati u Poreznoj upravi, Odsjek za edukaciju i registraciju, Ante Starčevića bb, Mostar (Zgrada Vlade FBiH).

5. Dobivanje obavještenja o razvrstavanju djelatnosti prema klasifikaciji djelatnosti

[Prijava](#) za razvrstavanje podnosi se u službi Federalnog zavoda za statistiku, na adresi Krpića 3 Mostar.

6. Otvaranje žiro računa u banci

Banku po svome izboru bira obrtnik. Za otvaranje računa potrebni su sljedeći dokumenti:

- rješenje za obavljanje obrta
- ID broj
- obavještenje o razvrstavanju djelatnosti
- dokumenti vlasnika obrta (potvrda o prebivalištu-CIPS i kopija osobne iskaznice)

7. Prijavljivanje zaposlenih u poreznu upravu

Da biste prijavili zaposlene u poreznu upravu potrebni su vam sljedeći dokumenti:

- rješenje za obavljanje obrta
- potvrda identiteta za svakog radnika
- popunjeno [obrazac](#) za prijavu

8. Fiskalizacija

Neophodno je potpisati ugovor o servisiranju sa ovlaštenim servisom te [zahtjev](#) za inicijalnu fiskalizaciju uz potrebnu popratnu dokumentaciju predati Poreznoj upravi, Odsjek za inspekcijski nadzor, Ante Starčevića bb, Mostar (Hotel Ero)

Napomena: Ukoliko očekujete godišnji promet veći od 50.000 KM nakon dobivanja identifikacijskog broja, obrt se može upisati u Registar obveznika indirektnih poreza. [Zahtjev](#) uz popratnu dokumentaciju predati Upravi za indirektno oporezivanje na adresi Rodoč bb, Mostar. PDV obveznik postajete kad pređete promet 50.000 u jednoj kalendarskoj godini.

DUŽNOSTI OBRTNIKA I RADNIKA U OBAVLJANJU OBRTA

Obртник i radnik zaposlen kod obrtnika, dužan je:

- istaknuti firmu na ulazu u sjedište obrta i izdvojene prostore u kojima se obavlja obrt
- na vidnom mjestu istaknuti rješenje kojim se odobrava obavljanje obrta
- odobrenu djelatnost obavljati kvalitetno u skladu sa zakonima, propisima, dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom
- na vidnom mjestu istaći cjenik proizvoda, odnosno usluga na način dostupan kupcima, odnosno korisnicima usluga i pridržavati ih se
- na vidnom mjestu istaći radno vrijeme i pridržavati ga se
- kupcu, odnosno korisniku usluga izdati račun o prodanoj robi, odnosno izvršenim uslugama
- garantirati kvalitetu proizvoda, odnosno usluga i otkloniti nedostatke ili nadoknaditi pričinjenu štetu kupcu proizvoda, odnosno korisniku usluga u skladu sa važećim propisima i standardima
- voditi uredno evidenciju ručno ili elektronski o obavljanju djelatnosti u skladu sa kantonalnim posebnim zakonom i drugim propisima iz oblasti poreza, financija i finansijskog poslovanja
- provoditi propisane mjere zaštite na radu i zaštite životne sredine koje se odnose na obavljanje registrirane djelatnosti.

OKVIRNI TROŠKOVI OSNIVANJA OBRTA

- taksa za registraciju obrta: osnovna djelatnost 100 KM (ukoliko ste mlađi od 30 godina taksa iznosi samo 1 KM), za dopunsku i dodatnu djelatnost 200 KM, za stare zanate 50 KM
- uvjerenje o državljanstvu 5 KM
- dokaz o poslovnoj sposobnosti 10 KM
- uvjerenje nadležnog suda da nije izrečena mjera zabrane djelatnosti 13,50 KM
- izrada pečata 30-50 KM
- ovjerena osobna iskaznica 2 KM
- liječničko uvjerenje 58,50 KM

OKVIRNI TROŠKOVI POSLOVANJA OBRTA

- minimalna plaća zaposleniku u bruto iznosu cca 950 KM
- ukoliko je vlasnik obrta ujedno i zaposlenik onda plaća fiksne doprinose koji se uplaćuju na osnovicu koju određuje Porezna uprava, i ova osnovica svake godine raste jer se izvodi na bazi prosječne plaće u FBiH; trenutno je iznos mjesечnih doprinosa 412,51 KM (osnovica 994 KM za 2022. god) za obrt i srodna zanimanja, te iznos doprinosa od 698,03 KM za slobodna zanimanja (osnovica 1682 KM); vlasnik obrta nema plaću kao ostali radnici, on nema platnu listu, vlasnik može prebaciti sebi iznos dohotka koji god želi u toku godine (nakon izmirenja poreznih obaveza).
- računovođa minimalno 100 KM mjesечно
- članstvo u obrtničkoj komori 1% osnovice za obračun doprinosa koju objavi Federalno ministarstvo financija Vlade FBiH (9,94 KM mjesечно)
- komunalna taksa ovisi od vrste djelatnosti kojom se bavite i zoni u kojoj imate poslovni prostor cca 250 KM godišnje
- komunalna naknada plaća se u ovisnosti od veličine poslovnog prostora i zone u kojoj se nalazi ([Odluka o komunalnoj naknadi](#))
- porez na dohodak 10 %
- troškovi vođenja računa u banci cca 15 KM mjesечно
- fiskalna kasa i fiskalizacija cca 600-700 KM (osim za stare zanate)
- održavanje fiskalne kase cca 10 KM mjesечно

D.O.O.

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU D.O.O.

PREDNOSTI OSNIVANJA D.O.O.

Društvo s ograničenom odgovornošću osniva jedna ili više osoba koje žele poslovati pod zajedničkim imenom – firmom. Društvo sa ograničenom odgovornošću najčešći je oblik privrednog društva zbog činjenice da je odgovornost za poslovanje ograničena, odnosno da osnivač ili više njih za obveze ne odgovara svojom osobnom imovinom nego samo visinom uloženog udjela.

Osim osobnog zadovoljstva zbog pretvaranja ideje u realizaciju, upravljanja poduzećem i timom ljudi, fleksibilnog radnog vremena, ostvarenja dobiti i doprinosa u društvu prednosti osnivanja d.o.o. su sljedeće:

- kao vlasnik za obveze odgovarate do visine uloga, a ne svom svojom imovinom
- firma je pravno lice, neovisno o Vama
- možete registrirati neograničeni broj djelatnosti bez obzira što nemate odgovarajuću stručnu spremu iako će za neke djelatnosti biti potrebno zaposliti stručnu osobu.

OSNOVNI POJMOVI

Društvo sa ograničenom odgovornošću je društvo koje osniva jedno ili više pravnih ili fizičkih lica radi obavljanja određene djelatnosti pod zajedničkom firmom unošenjem udjela u unaprijed dogovoren osnovni kapital. Društvo mogu osnovati i domaća i strana fizička i pravna lica ako zakonom nije drugačije određeno.

Statut društva donose članovi u roku određenom osnivačkim aktom koji ne može biti duži od 60 dana od dana upisa osnivanja društva u registar društava. Statutom društva obavezno se uređuje: a) firma i sjedište; b) djelatnost; c) iznos osnovnog kapitala i visina udjela svakog člana; d) vođenje poslovanja i zastupanje društva; e) način utvrđivanja, podjele dobiti i pokrića gubitka; f) prava i obaveze članova; g) organizacija društva; h) upravljanje i način donošenja odluka, sastav, način imenovanja i razrješenja, ovlaštenja i odgovornosti organa društva, ako se formiraju; i) način informiranja članova o poslovanju društva i vođenju knjige udjela; j) način promjene visine osnovnog kapitala; k) način pristupanja društvu i prestanak članstva u društvu; l) prestanak društva; m) postupak izmjena i dopuna statuta; n) drugi elementi propisani zakonom.

KORACI PRI REGISTRIRANJU D.O.O.

1. Sastavljanje osnivačkog akta

Osnovni i najvažniji dokument za d.o.o. je njegov osnivački akt. Osnivački akt može biti u formi odluke (ukoliko je jedan osnivač) ili u formi ugovora (ukoliko je više osnivača). Svaki osnivački akt ima svoje obavezne dijelove.

Osnivački akt sastavlja notar, a Vi mu morate dati sljedeće podatke:

- ime i prezime te adresa osnivača društva ili firmu i sjedište osnivača
- koji je naziv društva (firma), sjedište i djelatnost kojom će se društvo baviti
- koliki je iznos početnog osnovnog kapitala (Zakonom propisani minimalni iznos je 1.000 KM) - iznos uloga u novcu, opis i vrijednost uloga u stvarima i pravima
- prava i obaveze članova društva (politika poslovanja, raspodjela profita i sl.)
- postupak u slučaju da neko od osnivača društva ne uplati svoj ulog u novcu do ugovorenog roka ili ne ispuni neku drugu dogovorenu obavezu
- iznos troškova osnivanja, odnosno procijenjeni iznos svih troškova plaćenih od društva i način izmirenja troškova osnivanja društva
- imenovanje osoba ovlaštenih za vođenje poslovanja i zastupanje društva i prijavu za upis osnivanja društva u registar društava
- posljedice neuspjelog osnivanja društva
- ovjeren potpis osnivača ili ovlaštenog zastupnika za registraciju društva u BiH (ovjera potpisa se vrši kod notara).

2. Uplata osnivačkog kapitala

Minimalni osnivački kapital za d.o.o. je 1.000 KM, taj iznos uplaćujete na prelazni račun jedne od banaka u BiH (Uplatnica vam je potrebna kao dokaz koji prilažete sudu). Uplatu osnovnog kapitala osnivač/osnivači mogu izvršiti direktno ili putem punomoćnika. Osnivački kapital koji uplatite je novac koji se poslije (nakon osnivanja i otvaranja računa u banci) prebacuje na račun firme te imate pravo njime raspolagati.

3. Registracija kod Općinskog suda u Mostaru

Kako biste izvršili registraciju u Registru pravnih osoba (Maršala Tita 94, Mostar) predajete sljedeću dokumentaciju:

- prijava za registraciju
- osnivački akt;
- dokaz o uplati osnovnog kapitala na privremeni račun u banci
- dokaz o uplati sudske takse i potvrda o uplati takse za objavljivanje oglasa o osnivanju firme u Službenim novinama FBiH
- potvrda iz porezne uprave o nepostojanju duga
- ovjeren potpis lica ovlaštenog za zastupanje firme u unutrašnjem i vanjskom prometu – potpis ovjerava notar
- izjava direktora o prihvaćanju dužnosti (sačinjava i ovjerava notar).

4. Izrada pečata

Nakon završene registracije pravite pečat na kojem stoji naziv i sjedište vaše firme. Da biste mogli izraditi pečat potrebno je da priložite i kopiju rješenja o upisu društva u sudski registar.

5. Dobivanje ID broja, statističkog broja i šifre djelatnosti

Nakon završene registracije kod Općinskog suda, potrebno je da Vašu firmu registrirate i u Poreznoj upravi podnošenjem [zahtjeva](#) za dobivanje ID broja (koji predstavlja "osobnu kartu" vaše firme) kao i u Zavodu za statistiku putem [obrasca](#) za obavještenje o razvrstavanju pravnog lica prema klasifikaciji djelatnosti.

6. Prijava u sustav PDV-a (nije obvezno)

Nakon dobivanja identifikacijskog broja, društvo se može upisati u Registar obveznika indirektnih poreza, ukoliko planira ostvariti godišnji oporeziv promet veći od 50.000 KM. [Zahtjev](#) uz popratnu dokumentaciju potrebno je predati Upravi za indirektno oporezivanje na adresi Rodoč bb, Mostar. PDV obveznik postajete kad pređete promet 50.000 u jednoj kalendarskoj godini.

7. Otvaranje transakcijskog računa u banci

Da biste otvorili žiro-račun u banci potrebno je dostaviti kopije sljedećih dokumenata:

- rješenje o upisu u sudski registar (ne starije od tri mjeseca)
- statut ili pravila vlasnika računa
- akt nadležnog organa o osnivanju
- obavještenje Zavoda za statistiku o razvrstavanju prema djelatnosti
- uvjerenje o poreznoj registraciji
- uvjerenje o registraciji/upisu u Jedinstveni registar obveznika neizravnih/indirektnih poreza
- osobne iskaznice/lične karte i potvrde o prebivalištu za zakonske zastupnike, ovlaštenike za raspolaganje sredstvima i za svaku fizičku osobu koja direktno ili indirektno posjeduje najmanje 10% poslovnog udjela na osnovu kojeg ima učešće u upravljanju poslovnim subjektom, odnosno njegovim sredstvima

8. Prijavljivanje zaposlenih u poreznu upravu

Da biste prijavili zaposlene u poreznu upravu potrebni su vam sljedeći dokumenti:

- rješenje o upisu u sudski registar
- potvrda identiteta za svakog radnika
- popunjeno [obrazac](#) za prijavu

9. Fiskalizacija

Kako biste počeli sa procesom fiskalizacije neophodno je potpisati ugovor o servisiranju i tehničkoj podršci za uređaj koji planirate kupiti. Servisi moraju biti ovlašteni od Porezne uprave, jer se u procesu fiskalizacije uređaj mora zapečatiti ovlaštenim pečatom servisera i inspektora Porezne uprave. [Zahtjev](#) za inicialnu fiskalizaciju podnosi se Poreznoj upravi, Odsjek za inspekcijski nadzor, Ante Starčevića bb, Mostar (Hotel Ero).

10. Podnošenje izjave o ispunjavanju tehničkih uvjeta za početak obavljanja djelatnosti nadležnom gradskom ili županijskom organu, zavisno od djelatnosti.

OKVIRNI TROŠKOVI OSNIVANJA D.O.O.

- minimalni osnivački kapital 1.000 KM
- sastavljanje osnivačkog akta 400-500 KM
- sudska taksa 320 KM
- objava registracije u Službenim novinama 150 KM
- izrada pečata 30-50 KM
- izdavanje statističkog ID broja i šifre djelatnosti (kopiranje + ovjera dokumentacije) cca 30 KM
- prijava u sustav PDV-a (administrativna taksa + kopiranje + ovjera) cca 50 KM
- otvaranje transakcijskog računa u banci cca 30 KM
- fiskalizacija cca 700 KM

UKUPNO 2.710 -2.830 KM

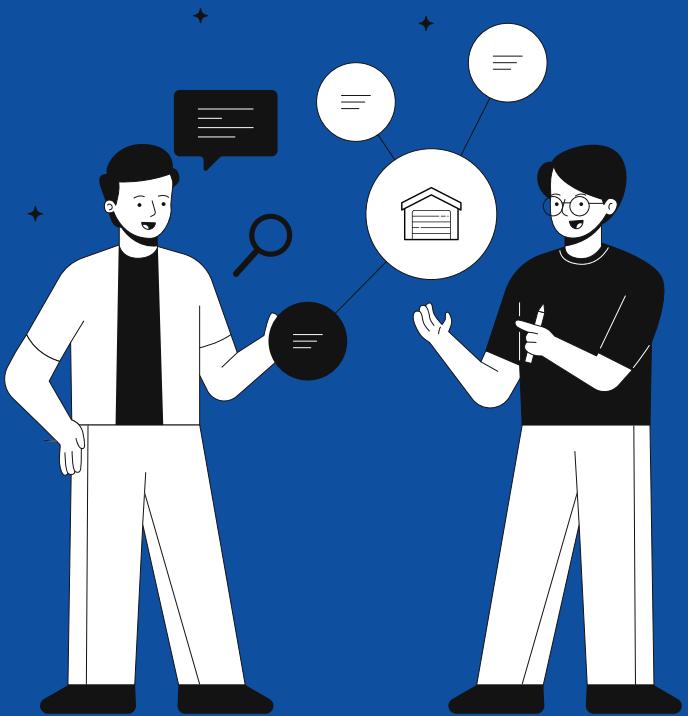
OKVIRNI TROŠKOVI POSLOVANJA D.O.O.

- minimalna plaća zaposleniku u bruto iznosu cca 950 KM
- računovođa minimalno 200 mjesечно
- komunalna taksa ovisi od vrste djelatnosti kojom se bavite i zoni u kojoj imate sjedište
- komunalna naknada plaća se u ovisnosti od veličine poslovnog prostora i zone u kojoj se nalazi ([Odluka o komunalnoj naknadi](#))
- porez 10% dobiti
- troškovi vođenja računa cca 15 KM
- fiskalna kasa minimalno 600 - 700 KM
- održavanje fiskalne kase cca 10 KM mjesечно
- mjesечne komunalije (voda, struja, internet, telefon...)

OSNOVNE RAZLIKE IZMEĐU OBRTA I D.O.O.

OBRT	D.O.O.
Niže kazne	Više kazne
Može se privremeno zatvoriti na određeni period tijekom kojeg se ne stvaraju nove obvezе	Ne postoji mogućnost privremenog zatvaranja firme
Lakši „cash flow“ (vlasnik može u toku godine isplaćivati sebi dohodak ukoliko ima novca i plaćene su porezne obaveze)	Vlasnik može isplatiti dohodak tek na kraju poslovne godine i to ukoliko je poslovaо pozitivno, tj. ukoliko je ostvario dobit.
Ne može se širiti u vidu poslovnih jedinica i podružnica	Može se širiti u vidu poslovnih jedinica i podružnica
Jednostavno knjigovodstvo (financijski rezultat se izvodi samo iz prihoda koji su naplaćeni i rashoda koji su plaćeni)	Složenije knjigovodstvo (financijski rezultat na kraju godine izvodi se na bazi svih troškova koji su se desili u toj godini, kao i prihoda koji su ostvareni (odnosno za koje ste izdali fakturu), bez obzira jesu li ti prihodi naplaćeni ili jesu li troškovi plaćeni)
Zatvaranje obrta je vrlo jednostavno, taksa za zatvaranje iznosi 10 KM, i sve se završi vrlo brzo (ukoliko su plaćene obaveze)	Složenije, dugotrajnije i skuplje zatvaranje

ZADRUGA

ZADRUGA

PREDNOSTI OSNIVANJA ZADRUGE

Suštinska razlika između zadruge, poduzeća i drugih pravnih lica je u postojanju i primjeni međunarodnih zadružnih principa.

Zadruga određuje odnose među svojim članovima na principima:

- dobrovoljnosti i otvorenosti prema članovima
- demokratske kontrole poslova od strane članova
- učešća članova u raspodjeli koristi i pokriću štete u radu
- poslovne autonomije i informiranja članova
- suradnje među zadrugarima i brige za zajedništvo

Dodatne prednosti poslovanja za članove zadruge kroz zadrugarstvo su: zajednički nastup na tržištu, izgrađivanje otvorenog tržišta, moguće stvaranje regionalne i državne mreže te povećanje poslovnog volumena, veći subjekt - jače pregovaračke pozicije, niži troškovi nastupa na tržištu, niži troškovi proizvodnje, povoljnija nabava repromaterijala, zajedničko skladište, zajednički strojevi, zajednički marketing, konkurentnost, pomicanje demokracije, stjecanje novih znanja i stalna edukacija zadrugara, poslovno povezivanje subjekata malog gospodarstva s velikim gospodarskim subjektima i sustavima.

OSNOVNI POJMOVI

Zadruga je dobrovoljna organizacija zadrugara u kojoj svaki član sudjeluje neposredno i ravno-pravno, i u kojoj zajedničkim poslovanjem, po načelu uzajamne pomoći, unapređuje i zaštićuje svoj ekonomski i drugi interes i stiče dobit u skladu sa zakonom i statutom zadruge. Zadrugu mogu osnovati najmanje tri poslovno sposobna fizička lica.

Sjedište zadruge je mjesto u kojem se obavlja djelatnost zadruge.

Firma je ime pod kojim zadruga posluje i može sadržavati grafičke ili stilizirane oznake.

Zadruga obavlja jednu ili više djelatnosti za koje je registrirana i za koje ispunjava uvjete. Beskrajno je područje djelovanja zadruga u svijetu. Gotovo da nema djelatnosti u kojima nije prisutno i zadrugarstvo: poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, prerada i promet poljoprivrednih proizvoda, promet robama široke potrošnje, široka oblast zanata i usluga, transport, osiguranje, izdavačka djelatnost, stanogradnja, održavanje stambenih i drugih objekata, organiziranje potrošača, žena, studenata, umirovljenika, briga o djeci, edukacija građana, oblast ekologije i mnoge druge djelatnosti predmet su djelovanja zadruga u Europi i svijetu.

KORACI PRI OSNIVANJU ZADRUGE

1. Ugovor o osnivanju zadruge

Zadruga se osniva zaključivanjem ugovora o osnivanju zadruge. Ugovor se zaključuje u pismenoj formi i sadrži:

- imena osnivača (minimalno 3)
- firmu i sjedište zadruge i djelatnost zadruge
- iznos sredstava za osnivanje i početak rada zadruge i način pribavljanja sredstava
- oblik, visinu i broj osnivačkih uloga zadrugara
- rok u kojem se moraju unijeti osnivački ulozi,
- prava i obaveze osnivača u pogledu obavljanja djelatnosti, upravljanja, učešća u dobiti, nastupanja u pravnom prometu zadruge, odgovornosti i povrata sredstava,
- ime lica koje će sazvati osnivačku skupštinu,
- visinu jamstva zadrugara,
- druge odredbe koje se odnose na osnivanje, poslovanje i prestanak zadruge.

Osnivači zadruge ulažu u zadrugu osnivačke uloge, a novi zadrugari uloge. Osnivački i drugi ulozi mogu biti u novcu, stvarima i pravima izraženim u novčanoj protuvrijednosti. Visina uloga nije utvrđena Zakonom, ni njegov minimum ni maksimum. Svaki zadrugar mora platiti najmanje jedan ulog. Ukoliko se unose stvari, one prelaze u zadružno vlasništvo, a zadrugaru se upisuje vrijednost.

2. Osnivačka skupština

Nakon potpisivanja ugovora o osnivanju zadruge, saziva se osnivačka skupština. Najviši organ upravljanja u zadruzi je skupština zadruge. Skupštinu zadruge čine svi zadrugari, odnosno od njih ovlašteni predstavnici. Skupština zadruge: donosi statut zadruge, odlučuje o planiranju rada i razvoja zadruge, o raspodjeli i upotrebi dobiti i pokriću gubitaka, imenuje i razrješava direktora zadruge, nadzorni odbor i druga tijela, usvaja godišnji obračun zadruge, odlučuje o drugim pitanjima predviđenim statutom ili koja nisu u nadležnosti drugih tijela zadruge.

3. Registracija kod Općinskog suda u Mostaru

Potrebni dokumenti:

- prijava za registraciju
- ugovor o osnivanju;
- zadružna pravila;
- rješenje porezne uprave da su osnivači izmirili porezne obaveze;
- izjava osnivača da nisu osnivači ni jedne druge zadruge ni pravne osobe na teritoriji BiH;
- odluka za izbor predsjednika Skupštine, članova Upravnog odbora, članova Nadzornog odbora, direktora i Odluke o usvajanju Zadružnih pravila.
- izjave:
 - o Izjava direktora ili vršitelja dužnosti direktora da prihvata tu funkciju
 - o Izjava članova organa da prihvataju funkcije na koje su izabrani (nadzorni odbor, upravni odbor)
- ovjereni potpisi osoba za zastupanje u zemlji i inostranstvu
- dokaz o uplati osnivačkog uloga, u cjelini ili dijelom
- dokaz o uplati sudske takse
- tekst oglasa u dva primjerka, koji će se objaviti u nekom dnevnom listu.

4. Ostali zadaci prije početka poslovanja

- izrada pečata
- dobivanje obavještenja o razvrstavanju poreznih obveznika koje izdaje Zavod za statistiku na adresi Krpića 3 Mostar. ([obrazac](#))
- otvaranje žiro računa u banci, na koji će se prebaciti sredstva sa prelaznog računa
- deponiranje potpisa ovlaštenih lica kod banke u kojoj je otvoren žiro račun
- prijava u sustav PDV-a ukoliko je planirani godišnji oporezivi promet veći od 50.000 KM ([zahtjev](#))
- dobivanje carinskog broja u Carinskoj upravi BiH (ako je zadruga registrirana za izvoz – uvoz)

OKVIRNI TROŠKOVI OSNIVANJA ZADRUGE

- takse, ovjere potpisa, oglašavanje, izrada pečata cca 700 - 1000 KM.

OKVIRNI TROŠKOVI POSLOVANJA ZADRUGE

- minimalna plaća zaposleniku u bruto iznosu cca 950 KM
- računovođa minimalno 100 mjesечно
- komunalna taksa zavisi od vrste djelatnosti kojom se bavite i zoni u kojoj imate sjedište
- komunalna naknada plaća se u ovisnosti od veličine poslovnog prostora i zone u kojoj se nalazi
(broj kvadrata prostora x cijena koja ovisi o zoni – I. zona....)
- porez 10% dobiti
- troškovi vođenja računa cca 15 KM mjesечно
- fiskalna kasa minimalno 600 KM
- održavanje fiskalne kase cca 10 KM mjesечно
- mjesечne komunalije (voda, struja, internet, telefon...)

Dodatak

ZAKONI, PRAVILNICI I OBRASCI

- Zakon o obrtu
- Pravilnik o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima za obavljanje obrtničkih i srodnih djelatnosti
- Pravilnik o popisu obrta
- Uredba o zaštiti tradicionalnih i starih obrta
- Pravilnik o djelatnostima koje se mogu obavljati kao domaća radinost
- Pravilnik o obrtima koji se mogu obavljati izvan stambenih i poslovnih prostorija
- Pravilnik o obrtima koji se mogu obavljati u stambenim prostorijama
- Pravilnik o djelatnostima koje se mogu obavljati kao sezonski obrti
- Obrasci Odjela za gospodarstvo, komunalne i inspekcijske poslove